

Sygn. akt I C 193/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 stycznia 2018 roku

Sąd Rejonowy w Gliwicach Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSR Kamilla Gos - Górska

Protokolant: Wioletta Błaszczak

po rozpoznaniu w dniu 19 stycznia 2018 roku w Gliwicach

sprawy z powództwa (...) **Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w G.**

przeciwko **B. K.**

o zapłatę

1. oddała powództwo;
2. zasądza od powódki na rzecz pozwanej kwotę 4.817 zł (cztery tysiące osiemset siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

SSR Kamilla Gos – Górska

Sygn. akt I C 193/17

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 29 września 2016 roku powódka (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w G. wniosła o orzeczenie nakazem zapłaty wydanym w postępowaniu upominawczym, że pozwana B. K. ma zapłacić na rzecz powódki kwotę 10.418 zł wraz z odsetkami w wysokości ustawowej za okres od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz koszty zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz kwotę 17 zł tytułem zwrotu opłaty skarbowej od pełnomocnictwa. W razie wniesienia sprzeciwu przez pozwaną, powódka wniosła o zasądzenie wskazanych kwot na swoją rzecz.

W uzasadnieniu powódka wskazała, że wykonywała dla spółki (...) sp. z o.o. sp. k. usługi na podstawie umowy o świadczenie usług z dnia 31 grudnia 2013 roku. W ramach wykonywanych usług powódka zawarła z pozwaną umowę zlecenia z dnia 1 kwietnia 2014 roku w celu obsługi przez nią punktów handlowych należących do (...) sp. z o.o. sp. k. W ramach umowy pozwana w dniu 24 maja 2014 roku obsługiwała należący do (...) sp. z o.o. sp. k. kiosk handlowy położony w G. przy ulicy (...). Powódka wskazała, że w kiosku tym, na skutek niezachowania przez pozwaną należytej staranności i opuszczenia kiosku bez jego wcześniejszego zamknięcia, doszło do kradzieży biletów komunikacji miejskiej na łączną kwotę 10.418 zł na szkodę (...) sp. z o.o. sp. k. W związku z utratą biletów i poniesioną szkodą (...) sp. z o.o. sp. k. obciążyła powódkę odszkodowaniem z tytułu poniesionej szkody. Z uwagi na fakt, iż pozwana z własnej winy nienależycie wykonywała swoje obowiązki wynikające z umowy, powódka dochodzi od niej zapłaty kwoty 10.418 zł, stanowiącej równowartość odszkodowania zapłaconego przez powódkę na rzecz (...) sp. z o.o. sp. k. Powódka wzywała pozwaną do zapłaty, jednak wezwanie to okazało się bezskuteczne.

W dniu 25 listopada 2016 roku Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w Gliwicach wydał nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, orzekając zgodnie z żądaniem pozwu.

Pozwana B. K. złożyła sprzeciw od nakazu zapłaty, wnosząc o oddalenie powództwa oraz o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanej kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych. W uzasadnieniu przyznała, że w dniu 1 kwietnia 2014 roku zawarła ze stroną powodową umowę zlecenia, jak również przyznała, że w dniu 24 maja 2014 roku miała miejsce kradzież biletów komunikacji miejskiej na kwotę dochodzoną nakazem zapłaty, w kiosku handlowym przy ulicy (...) w G., w którym pozwana wykonywała zlecenie zgodnie z umową. Szkoda powstała w wyniku przestępstwa kradzieży i w związku z tym pozwana nie ponosi z tego tytułu żadnej odpowiedzialności. Ponadto pozwana podniosła zarzut przedawnienia, wskazując że zdarzenie miało miejsce w dniu 24 maja 2014 roku, podczas gdy pozew o zapłatę w niniejszej sprawie został złożony w dniu 29 września 2016 r., a więc po upływie 2 lat od daty zdarzenia. W ocenie pozwanej roszczenie powódki uległo przedawnieniu na zasadzie art. 554 k.c.

W odpowiedzi na sprzeciw powódka wskazała, że podniesiony przez pozwaną zarzut przedawnienia jest całkowicie nietrafiony, a to z uwagi na fakt, iż art. 554 k.c. dotyczy terminu przedawnienia z umowy sprzedaży, a pozew nie dotyczy takiej umowy, lecz roszczenia o odszkodowanie, do którego zastosowanie ma termin ogólny z art. 118 k.c. wynoszący co najmniej 3 lata. Ponadto powódka wskazała, że bieg przedawnienia rozpoczął się z chwilą poniesienia szkody przez powoda tj. od dnia 1 grudnia 2015 roku, kiedy to powódka była zmuszona uiścić odszkodowanie na rzecz właściciela skradzionych biletów.

Na rozprawie w dniu 19 stycznia 2018 r. pełnomocnicy stron oświadczyli, że przebieg zdarzenia posiada charakter bezsporny i odpowiada zdarzeniu opisanemu w zeznaniach I. S. i B. K. przesłuchanych przez Policję.

Ponadto pełnomocnik pozwanej podniósł, że skoro postępowanie zostało umorzone to na tej podstawie należało wystąpić do ubezpieczyciela o odszkodowanie, a nie do pozwanej. Pełnomocnik pozwanej zauważył, że nigdy pomiędzy firmą (...), a powódką nie było protokołu zdawczo – odbiorczego, albowiem świadczona praca pozwanej na rzecz powódki była tylko w soboty. Faktury przychodziły na firmę (...) i nie wiadomo, czy straty nie poniosła ta spółka, gdyż faktura za bilety dotyczyła tej spółki.

W odpowiedzi na ten zarzut pełnomocnik powódki przyznał, że to spółka (...) zakupiła przedmiotowe bilety, jest to bezsporne. Jednak do kradzieży doszło w sobotę, tj. w czasie kiedy to spółka (...) odpowiadała za towar znajdujący się w kiosku. To pozwana naruszyła reguły ostrożności poprzez niezamknięcie sklepu z którego wychodziła i to jej zachowanie spowodowało szkodę. Wolą stron umowy - spółek (...) - było powierzenie odpowiedzialności za kiosk. Powódka wobec tego uznała swoją odpowiedzialność względem spółki (...). Ostatecznie pełnomocnik powódki zauważył, że jedynym zarzutem zgłaszanym dotychczas przez stronę pozwaną był zarzut przedawnienia.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 31 grudnia 2013 roku (...) sp. z o.o. sp. k. z siedzibą w G. zawarła z (...) sp. z o.o. z siedzibą w G. umowę o świadczenie usług, na mocy której powódka przyjęła zlecenie wykonania usług związanych z obsługą obiektów handlowo – usługowych należących do (...) sp. z o.o. sp. k. z siedzibą w G., w zakresie ich prawidłowego funkcjonowania. Do obowiązków Zleceniobiorcy ((...) sp. z o.o. S.k.) należało min. Zapewnienie personelu świadczącego usługi sprzedawcy a do obowiązków Zleceniobiorcy min. Udostępnienie obiektów handlowych w celu należytego wykonania umowy. Umowa została zawarta na okres od 1 kwietnia 2014 roku na czas nieokreślony.

/okoliczności bezsporne, a nadto dowód: umowa o świadczenie usług (k. 3-4)/

W dniu 1 kwietnia 2014 roku (...) sp. z o.o. sp. k. zawarła z B. K. umowę zlecenie, która zobowiązała się do prowadzenia dokumentacji sprzedaży oraz sprzedaży i porządkowania towaru we wskazanym punkcie sprzedaży. W punkcie 2 umowy wskazano, że zleceniobiorca zobowiązuje się do wykonania wyżej wymienionych czynności przy zachowaniu należytej staranności oraz, że jest odpowiedzialny materialnie za powierzone mienie zgodnie z kontrolnie przeprowadzonymi inwentaryzacjami we wskazanym punkcie sprzedaży. B. K. ponadto od poniedziałku do piątku pracowała w (...) sp. z o.o. sp. k. w oparciu o umowę o pracę, natomiast w sobotę pracowała w oparciu o umowę zlecenie świadcząc usługi na rzecz (...) sp. z o.o.

/okoliczności bezsporne, a nadto dowód: umowa zlecenie (...) (k. 5), zeznania pozwanej B. K. (k. 47-48)/

W dniu 24 maja 2014 roku przy ulicy (...) w G., pod kioskiem, w którym B. K. wykonywała zlecenie nieznanego mężczyzny rozbił butelkę. Mężczyzna ten poprosił B. K. o miotłę, w celu uprzątnięcia szkła. B. K. poinformowała mężczyznę, że ten może odejść i ona sama uprzątnie rozbite szkło. B. K. zamknęła okienko kiosku i wyszła z niego zamykając za sobą drzwi na klamkę. W tym momencie drugi nieznanego mężczyzny, używając rękawiczek, wszedł do kiosku zabierając z niego bilety.

Po powrocie do kiosku B. K. nie zauważyła żadnych nieprawidłowości. Pieniądze znajdujące się w kiosku oraz jej torebka wraz z zawartością były nienaruszone. W ciągu tego dnia nie było zainteresowania kupnem biletów okresowych. Około godziny 17:30 podczas przygotowania kiosku do zamknięcia B. K. zauważyła brak biletów miesięcznych, o czym poinformowała swoją koleżankę K. S., a ta następnie poinformowała kierownika sieci detalicznej w firmie (...) sp. z o.o. sp. k. I. S., która przejrzała taśmę monitoringu, na której został zarejestrowany moment kradzieży.

/okoliczności bezsporne, a ponadto: dokumentacja fotograficzna znajdująca się w aktach policji (k. 14-16), protokół przyjęcia ustnego zawiadomienia o przestępstwie z dn. 30.05.2014r. (k. 3-4), protokół przesłuchania świadka B. K. znajdujący się w aktach policji (k. 23), zeznania pozwanej B. K. (k. 47-48)/

Na skutek zawiadomienia o zdarzeniu Komisariat Policji II w G., w dniu 3 czerwca 2014 roku wszczął dochodzenie o przestępstwo określone w art. 278 § 1 k.k., które następnie zostało umorzone z uwagi na niewykrycie sprawcy przestępstwa.

/okoliczności bezsporne/

Bilety znajdujące się w sklepie stanowiły własność (...) sp. z o.o. sp. k. z siedzibą w G.. W związku z tym spółka ta, obciążyła (...) sp. z o.o. kwotą 10.418 zł z tytułu naprawienia szkody wyrządzonej przez kradzież. Suma ta stanowiła równowartość skradzionych biletów. (...) sp. z o.o. kwotę tę uiszczyła na rzecz (...) sp. z o.o. sp. k. w dniu 1 grudnia 2015 roku.

/dowód: nota obciążeniowa (k. 7), potwierdzenie przelewu (k. 8)/

Pismem z dnia 1 marca 2016 roku (...) sp. z o.o. wezwała B. K. do zapłaty kwoty 10.418 zł tytułem odszkodowania za szkodę poniesioną przez (...) sp. z o.o. w związku z nieprawidłowym wykonywaniem przez pozwaną umowy zlecenia z dnia 1 kwietnia 2014 roku. Wezwanie to okazało się bezskuteczne.

/okoliczności bezsporne, a nadto dowód: pismo z dn. 01.03.2016r. wraz z potwierdzeniem nadania (k. 9-10)/

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił częściowo w oparciu o okoliczności bezsporne, natomiast w pozostałym zakresie w oparciu o wyżej wymienione dowody z dokumentów, które nie były kwestionowane przez żadną ze stron, a i Sąd nie znalazł podstaw by czynić to z urzędu. Ponadto Sąd swe ustalenia poczynił w oparciu o zeznania pozwanej B. K. oraz w oparciu o akta główne Komisariatu Policji II w G.. Zeznania pozwanej Sąd ocenił jako wiarygodne, albowiem były one spójne, logiczne oraz korelowały z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w niniejszym postępowaniu.

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo podlegało oddaleniu w całości jako bezzasadne.

W niniejszej sprawie strony postępowania łączyła umowa zlecenie, co stanowiło okoliczność bezsporną między stronami. W konsekwencji w niniejszej sprawie znajdują zastosowanie przepisy Kodeksu cywilnego dotyczące umowy zlecenia (art. 734 k.c. i następne) wraz z przepisami ogólnymi, w tym regulującymi odpowiedzialność za niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania (art. 471 k.c. i n.).

Powódka dochodząc zapłaty kwoty 10.418 zł żądanie to oparła właśnie na odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanej z tytułu nienależytego wykonania umowy z dnia 1 kwietnia 2014 roku a przez to wyrządzenie szkody powódce. Wobec tego zachowanie pozwanej i jej odpowiedzialność podlegała ocenie właśnie w kontekście przesłanek wymienionych w art. 471 k.c.

Zgodnie z art. 471 k.c. dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi. W przypadku roszczenia opartego na art. 471 k.c. zaistnieć muszą trzy przesłanki odpowiedzialności kontraktowej, określone w tym przepisie. Przesłanki te, co należy podkreślić, wystąpić muszą łącznie. Są one następujące:

a) niewykonanie bądź nienależyte wykonanie zobowiązania (naruszenie zobowiązania),

b) fakt poniesienia szkody,

c) związek przyczynowy pomiędzy niewykonaniem bądź nienależytym wykonaniem zobowiązania a szkodą (A. Rzetecka-Gil, Kodeks cywilny. Komentarz. 2011 r., publikacja elektroniczna w Lex).

W ocenie Sądu w przedstawionych okolicznościach nie została spełniona pierwsza z wymienionych przesłanek. W powołanej publikacji A. G. wskazuje, przywołując również publikacje – Komentarz do kodeksu cywilnego W. C., A. B., M. S., E. S.-B., że na gruncie kodeksu cywilnego odpowiedzialnością kontraktową jest odpowiedzialność z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania wskutek okoliczności obciążających dłużnika. Dla zaistnienia odpowiedzialności odszkodowawczej, poza wymienionymi przesłankami (szkoda, naruszenie zobowiązania oraz związek przyczynowy pomiędzy nimi) warunkiem sine qua non jest, by naruszenie zobowiązania było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiada (por. art. 471 k.c.). Jak się wskazuje, w prawie polskim nie istnieje automatyzm odpowiedzialności odszkodowawczej, lecz o tej odpowiedzialności decydują przyczyny, z powodu których doszło do naruszenia zobowiązania. Dalej wskazano, iż choć art. 471 k.c. nie określa bliżej zasad odpowiedzialności kontraktowej, w szczególności nie wskazuje winy jako przesłanki odpowiedzialności dłużnika, to jednak zasady te wyprowadzić można z dalszych przepisów – z art. 472, 473 i 474 k.c. Jeżeli zakres odpowiedzialności dłużnika nie jest zmieniony przez szczególny przepis ustawy lub przez umowę stron, to dłużnik odpowiada za niezachowanie należytej staranności, czyli odpowiada za winę w postaci niedbalstwa. Innymi słowy, niedołożenie należytej staranności przez dłużnika to możliwość postawienia mu zarzutu zawinienia w formie niedbalstwa. Dłużnik odpowiada więc za zachowanie naganne, lecz nieumyślne (tym bardziej odpowiada on za umyślne uchybienia w wykonaniu zobowiązania).

Nie budzi wątpliwości, że dłużnika obciążają zachowania własne, noszące znamiona winy (art. 472 k.c.). Również powódka argumentowała, że odpowiedzialność pozwanej zasadza się na jej własnym zachowaniu, polegającym na zaniechaniu zamknięcia drzwi kiosku, w następstwie czego doszło do kradzieży.

Każdorazowo dokonując oceny należytej staranności w zachowaniu dłużnika, nie sposób pominąć okoliczności w jakich staranność tę winien zachować, tj. okoliczności konkretnej sytuacji, w której znalazł się dłużnik. Oczywiście jest, że osoba świadcząca usługi sprzedaży w punkcie handlowym, dysponująca kluczami do tego punktu, zobowiązana jest do zabezpieczenia tego miejsca i znajdującego się w nim towaru poprzez zamknięcie drzwi na klucz. Co do zasady na pozwanej spoczywał taki obowiązek przy każdorazowym opuszczeniu punktu handlowego. Okoliczności zdarzenia z dnia 24 maja 2014 roku były jednak szczególne i nie sposób ich pominąć dokonując oceny staranności zachowania pozwanej. Jak wynika z ustalonego stanu faktycznego, to nie zachowanie pozwanej doprowadziło do przestępstwa w wyniku którego dokonano kradzieży, gdyż brak użycia klucza w chwili opuszczenia kiosku to zaniechanie, które miało miejsce już w czasie realizacji znamion przestępstwa. Okoliczności zdarzenia wskazują na działanie dwóch mężczyzn podjęte w celu realizacji określonego czynu. Na istnienie tego porozumienia wskazują takie okoliczności, jak natychmiastowe podjęcie działania przez drugiego z mężczyzn, jak też jego przygotowanie do tego czynu – użycie rękawiczek w chwili kradzieży. Sąd ocenił, że pozwana została podstępnie wywabiona z miejsca w którym

świadczyła usługi a to w celu dalszej realizacji znamion czynu zabronionego przez osoby trzecie. Jak wynika z powyższego, zachowanie sprawców było zaplanowane, zorganizowane a realizacja czynu rozpoczęła się z chwilą podejścia do okienka kiosku pierwszego z mężczyzn. Sytuacja miała charakter nagły, dynamiczny, celem zachowania – przestępczego - pierwszego z mężczyzn było właśnie spowodowanie natychmiastowego opuszczenia kiosku przez pozwaną, co miało umożliwić drugiemu z nich dostęp do towarów znajdujących się w tym punkcie. Cała sytuacja miała charakter podstępny, ukierunkowany na osiągnięcie celu tj. wywabienie pozwanej i kradzież biletów. Mając na uwadze zaistniałą sytuację – zabicie szklanej butelki przy ladzie kiosku, nie sposób przypisać pozwanej winy w nagłym opuszczeniu kiosku, zresztą po domknięciu okienka przy ladzie, w celu usunięcia rozbitego szkła. Przeciwnie, służyło to zapewnieniu bezpieczeństwa innym klientom, co wskazuje na jej należyłą staranność przy wykonywaniu zlecenia.

Nie było kwestionowane, że pozwana nie użyła klucza wychodząc z kiosku, jednakże wyszła ona przecież na przód tego punktu na krótką chwilę. Szczególnego podkreślenia wymaga jednak to, że stworzenie całej sytuacji miało charakter zaplanowany przez osoby trzecie, stanowiło działanie przestępcze, nastawione było na wywołanie nagłej reakcji u pozwanej. Jak wskazano, zaniechanie użycia klucza wystąpiło już po podjęciu realizacji przestępstwa przez inne osoby, gdyż to zaczęło się już w chwili podejścia pierwszego z mężczyzn do lady kiosku. W tych okolicznościach Sąd uznał, że nie można przypisać pozwanej winy w zaniechaniu użycia klucza. Sąd nie znalazł podstaw do oceny tego zachowania jako naganne. To nie pozwana stworzyła okazję dla przestępców. Od pozwanej nie można przecież oczekiwać staranności nadzwyczajnej, a jedynie należytej.

Z tych przyczyn Sąd, uznając, że zaniechanie pozwanej nie stanowi nienależytego wykonania zobowiązania, oddalił powództwo, o czym orzeczono w pkt 1 sentencji wyroku.

Wobec takiego stanowiska Sądu, należy jedynie krótko zauważyć – wobec zarzutów podnoszonych przez pozwaną – że termin przedawnienia roszczenia o zapłatę odszkodowania z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania rozpoczyna bieg od dnia wystąpienia szkody (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2013 r., III CZP 72/13) i wynosi, zgodnie z art. 118 k.c., dziesięć lub trzy lata. W okolicznościach niniejszej sprawy zastosowanie znajduje termin trzyletni, jako dotyczący roszczenia związanego z prowadzoną działalnością gospodarczą. Wbrew stanowisku pozwanej, roszczenie nie jest przedawnione.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 k.p.c. Na koszty procesu poniesione przez pozwaną składały się: kwota 4 800 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego ustalona zgodnie z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności adwokackie w brzmieniu obowiązującym w chwili wniesienia pozwu oraz 17 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa.

SSR Kamilla Gos - Górska